

China, confucianisme en taoïsme

- Confucianisme gaat vooral over politiek en ethiek.
- Taoïsme (Tao wordt ook wel als Dao geschreven) gaat vooral over spiritualiteit.
- Derde stroming (Zen) Boeddhisme.
- Ontwikkelden zich van meet af aan in vele richtingen.
- Deze drie stromingen zijn van grote invloed en herwinnen juist vandaag de dag ook weer invloed.
- (zie filmpje op website)

Maieutiek 2016-college-4

Confucianisme

- Het grote onderscheid tussen Confucianisme en de andere vormen van denken die in de axiale tijd hun wortels hebben, is dat het Confucianisme de gouden tijd in het verleden plaatst.
- De filosofie is dus gebaseerd op een herstel van een vermeende historische situatie waarbij wel steeds gezocht wordt naar een actuele invulling van wat je zou kunnen noemen archetypische maatschappelijke rollen.

Maieutiek 2016-college-4

Gedrag en wereld

- Confucius = Kong Fuzi= meester Kong.
- Leert seculiere ethiek in vrn. politieke traditie.
- Herstel van de orde in periode van anarchie was het doel.
- “wat je voor jezelf niet wilt doe dat ook een ander niet aan” (500 BCE.)
- “gepolijst gedrag is als de kern, en de kern is als gepolijst gedrag” (Jan Bor blz.77)
- De werkwijze is literair en gaat uit van voortdurende verandering. Teksten geven wijsheden weer die moeten worden toegepast in concrete situaties.

Maieutiek 2016-college-4

Rolverdelingen en plichtethiek

- Gebaseerd op rollen die in de familie en de staat voorkomen.
- De vader moet een vader zijn, de vorst een vorst.
- Als iedereen de rollen op de juiste manier vervult komt de wereld in orde.
- Het gaat er om dat een persoon op de correcte manier zijn positie in de ordening leeft.
- De leer gaat vooral over de politiek en de maatschappij en past nu ook goed in de kapitalistische ontwikkeling.
- Rond 500 kritiek vanuit het volk (Mozi) lijkt op utilitarisme. Doel moet zijn welzijn en welvaart voor allen zegt hij.

Maieutiek 2016-college-4

Taoïsme

- Tao of Dao = de weg van de natuur.
- Er is een voortdurende verandering. (i.t.t.. Westerse filosofie die vaak gaat over zijn, essentie en ontologie)
- Woe-wei = niet actie, niet doelgericht handelen.
- “Er was een eenheid met de natuur en de ontwikkeling van intellect en emoties heeft de mens daaruit laten vallen.” (25 eeuwen oosterse filosofie, blz. 387)

Maieutiek 2016-college-4

Begrippen

- Wu-wei = het niet (doelgericht) handelen.
- Ying Yang = binnen de wisselende potentie van het Tao van het chi-veld is het expansieve (yang) en recessieve (ying) het ritme en de bron van de beweging.
- Te = zijnsvorm= manifestatie van het Tao in de materialiteit.
- Het menselijk Te heeft het vermogen persoonlijke talenten vorm te geven (vrije wil), zonder tegen de ritmes van het Tao in te gaan.

Maeutek 2016-college-4

Seculier en religieus

- Taoïsme streeft (zonder te streven) naar het samenvallen met de plaats die er voor jou is.
- De natuur is en de mens moet daarbinnen zijn plaats innemen.
- De natuur is een wu (niet bestaande), er is geen Tao 'an sich' het is in de beweging. Er is geen logische God of eerste beweging.
- Jen (= mensenliefde) neemt belangrijke plaats in.
- Er is wel religiositeit mogelijk binnen het Taoïsme. (m.n. na 600 CE)
- Klassieke gevechtkunst hoort hier ook bij.
- Taoïsme streeft naar onsterfelijkheid.

Maeutek 2016-college-4

Japan

- Japan laat de eigen geschiedenis beginnen rond 700 voor christus toen er zekere mate van eenheid was en de zonnegodin haar zoon op de troon zette. Veel invloed vanuit Mongolen die binnenvielen en China en Korea waar landverbinding mee was.
- Shintoïsme (vermoedelijk van de Mongolen)
- Boeddhisme
- Taoïsme

Maeutek 2016-college-4

Mengvormen van denkwijzen

- Shintoïsme als leer voor het leven (geboorte trouwen)
- Boeddhisme als leer voor de dood (rouw)
- Confucianisme
- Taoïsme/ Daoïsme
- Zenboeddhisme (Hervorming)
 - Rinzaisekte (Eisai 1141-1251) methode koan
 - Sötösekte (Dogen 1200-1253) methode zazen meditatie

Maeutek 2016-college-4

Oorspronkelijke filosofie

- Oorspronkelijke leefwijze en religie van Japan
- Shintô = 'de weg van de goden'. Overigens stamt het woord shintô pas uit begin 15e eeuw en is afgeleid van het oudere woord jindô, dat waarschijnlijk in het begin van de 8ste eeuw werd ingevoerd ter onderscheiding van het boeddhisme (butsudô of 'weg van de Boeddha's).
- Verering van kami (= een verzameling van geesten van allerlei soorten)
- Sjamanistisch (vb. binden van draden om zaken die als kami worden gezien, amuletten)
- Voorouders zijn hierbij erg belangrijk
- Keizer van Japan is God's afstammeling op aarde

Maeutek 2016-college-4

Zen-boeddhisme

- Sterke mate van empirisme en pragmatisme
- Sluit daardoor ook goed aan bij westerse mens
- Er is geen bovenwereld er is alleen Chi (levensadem of energie)
- Oefenen van het lichaam is oefenen van laten doorstromen van het Chi
- Meditatie
- Aandacht voor het ongerijmde

Maeutek 2016-college-4

Verder lezen en kijken

- <https://www.youtube.com/watch?v=gZY4i4Kg3s&feature=related> (boeddhisme confucianisme en taoïsme uitgelegd in een film van 15 minuten)
- <http://tegenlicht.vpro.nl/bijlagen/2012-2013/china-cartier-confucius/China--van-Cartier-naar-Confucius.html> (film over Confucianisme nu)
- <http://www.uchiyama.nl/nggods2nav.htm> (tekst shintoïsme)
- <http://www.bbc.co.uk/religion/religions/> (Startpagina naar teksten over verschillende religies en filosofieën)

Maieutiek 2016-college-4